

# SWIBALO SWA XIBALO XA SWIMAKIWA SWA LAHA KAYA (EKISAYIZI) NA TILEVHI

## Xana i Yini Leswintshwa?

- **29 Nyenyankulu 2018 – Ntlakuso eka Mpimo wa Xibalo xa Ekisayizi ya Ad Valorem**

[Papila ro hlamusela ntlakuso eka Mpimo wa Xibalo xa Ekisayizi ya Ad Valorem ri humesiwile.](#)

- **1 Dzivamisoko 2018 – Ntirhiso wa Levhi ya Swinwiwa swa Chukele**

Levhi ya Swinwiwa swa Chukele (SBL) i Levhi yintshwa ya Ndlamuxo wa swa Rihanyo ku seketela swikongomelo swa Ndzawulo ya Rihanyo ku hunguta vuvabyi bya chukele, ku nyuhela ku tlula mpimo na vuvabyi byin'wana lebyi yelanaka eAfrika-Dzonga. SBL yi tivisiwile hi Holobywa wa Timali wa eka Mpimanyeto wa Rixaka wa Nyenyenyani 2016 naswona i xiphemu xa Nawu Ndzhundzuluxo wa Mitsengo ya Mpimo na Timali na Milawu ya Mali ya Tiko, 2017. SBL yi ta fambisiwa no hlengeletwa hi SARS. SBL yi ta tirha ku sukela hi ti1 Dzivamisoko 2018. Ku kuma vuxokoxoko, vona [webupheji ya hina ya SBL](#).

- **21 Nyenyenyani 2018 – Xitiviso xa Mpimanyeto wa 2018 eka mitlakuso ya Levhi**

- Vuxokoxoko byo tala byi ta va kona eka Swibalo swa Ekisayizi leswi tlakusiweke eka fole na byalwa tanihilaha swi tivisiweke ha kona eka Mpimanyeto wa 2018.
- Swibalo swa Mbango leswi tlakusiweke, tidlulopu na xibalo xa musu eka mimovha na levhi yintshwa yo ndlamuxo rihanyo eka swinwiwa swa chukele swi ta sungula ku tirha ku sukela hi ti1 Dzivamisoko tanihilaha swi tivisiweke ha kona eka Mpimanyeto wa 2018.

## XANA I YINI?

Swibalo swa ekisayizi na tilevhi swa sindzisiwa swinene eka nhlayo ya le henhla ya swikumiwa leswi tirhisiwaka siku na siku (xik. mafurha na xihoko na swikumiwa swa fole) ku katsa na swilo leswi nga ri ki na nkoka kumbe swilo swa manyunyu (xik. switirhisiwa swa xitironiki na tikhosimetiki).

Ntirhonkulu wa swibalo na tilevhi leti i ku tiyisisa nkholuko wa mali ya tiko lowu tshamisekeke eka Mfumo, na ntirho wa vumbirhi wo sola ntirhiso wa swikumiwa swa khombo; ku nga leswi nga na khombo eka rihanyo ra vanhu kumbe eka mbango.

Ku engetela eka swibalo na tilevhi, hi tlhela hi va na [Sisiteme ya Vuyiselo wa Dizele](#) eka tienthithi leti ringanelaka.

Mali ya tiko leyi tumbuluxiweke hi swibalo na tilevhi leti swi na ntsengo wa kwalomuya ka khume ra tiphesente ya ntsengo hinkwawo wa mali ya tiko leyi kumiwaka hi SARS.

## XANA I XA VA MANI?

Swibalo swa Ekisayizi swi hakeriwa hi vatumbuluxi va swikumiwa leswi landzelaka naswona swi hakerisiwa eka Nhlangoana wa Vulawuri bya Mindzilekano wa le Dzongeni wa Afrika (SACU), leswi katsaka Rhiphabuliki ra Afrika-Dzonga, Rhiphabuliki ra Botswana, Mfumo wa Lesotho, Rhiphabuliki ra Namibia na Mfumo wa Swaziland:

- [Alcohol and Tobacco Products](#)
  - [Malt Beer](#)
  - [Traditional African Beer](#)
  - [Spirits / Liquor Products](#)
  - [Wine, Vermouth and Other Fermented Beverages](#)
  - [Tobacco Products](#)
- [Fuel / Petroleum Products](#)
- [Ad Valorem Products](#)

Tilevhi ta Ekisayizi ta / ti nga hakerisiwa levhi etlhelo na hi ndlela yo hlawuleka eka swikumiwa swo hambana hi xirho xin'wana na xin'wana xa mfumo wa SACU; eAfrika-Dzonga sweswi eka swikumiwa leswi landzelaka:

- [Fuel Levy and Road Accident Fund \(RAF\) Levy on Fuel / Petroleum Products](#)

- **Environmental Levy Products**
  - Certain types of plastic bags
  - Electricity generation, using non-renewable or environmentally hazardous fuels (xik. malahla, gasi na nyutliliya)
  - Non energy-saving light bulbs
  - Motor vehicle carbon dioxide (CO2) emission levels
  - Tyres

**Ku kuma nongonoko wo helela wa tidokhumente ta Ekisayizi, yana ehansi eka 'Top Publications' na 'Top Forms' kumbe [tlilika laha](#).**

## **XANA I MAGOZA WAHI LAWA NDZI FANELEKE KU YA TEKA?**

Tientithi leti faneleke eRSA ti fanele ti kuma layisense na SARS Ekisayizi loko ti nga se sungula ku tumbuluxa kumbe ku xavisa swikumiwa swin'wana swa leswi Xibalo xa Ekisayizi na / kumbe Levhi swi nga si hakeriwaka.

## **XANA SWI HAKERIWA RINI NASWONA NJHANI?**

Swibalo leswi na tilevhi swi hleriwile hi mupfunwa hi yexe hi ntlheriso wa nkarhi wa Ekisayizi na, hi ku ya hi xikumiwa, leswi hakeriweke eka SARS hi nhweti kumbe hi kotara.